

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Гарант освітньої програми

 О.Т. Прокопчук
«30» серпня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ
(назва навчальної дисципліни)

Освітній рівень: Другий рівень вищої освіти (магістерський)

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

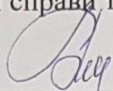
Освітня програма: Фінанси, банківська справа та страхування

Факультет: економіки і підприємництва

Умань – 2021 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент» для здобувачів вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування». – Умань: Уманський НУС, 2021. – 18 с.

Розробники: Непочатенко Олена Олександрівна, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування, д.е.н.

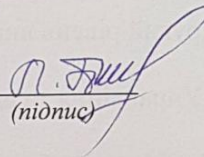

(підпис) Непочатенко О.О.
(прізвище та ініціали)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Протокол № 1 від «30» серпня 2021 року

Завідувач кафедри

(підпис)

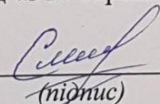
О.Т. Прокопчук
(ініціали, прізвище)

«30» серпня 2021 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки і підприємництва

Протокол від «31» серпня 2021 року № 1.

Голова

(підпис)

(Л.В. Смолій)
(ініціали, прізвище)

«31» серпня 2021 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Обов'язкова	
Модуль - 2 Змістових модулів – 2	Спеціальність 072 – «Фінанси, банківська справа та страхування»	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: курсова робота		1-й	1-й
Загальна кількість годин - 180		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5 год самостійної роботи студента – 7 год		2 -й	2 –й
		Лекції	
	30 год.	8 год.	
	Практичні, семінарські		
	42 год.	4 год.	
	Лабораторні		
	год.	год.	
	Самостійна робота		
	78 год.	138 год.	
	Індивідуальні завдання		
30 год.			
Вид контролю: екзамен, курсова робота			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни «Фінансовий менеджмент» є здобути теоретичні знання, набути практичних навичок з основ фінансового менеджменту, формування у студентів сучасного економічного мислення та системи спеціальних знань у галузі управління фінансами підприємств, практичних навичок їх застосування у різних напрямках фінансової діяльності.

Завдання навчальної дисципліни:

- засвоєння загальних категорій з фінансового менеджменту;
- ознайомлення з функціями та складовими механізми фінансового менеджменту та їх реалізацією в процесі управління фінансовою діяльністю підприємств;
- оволодіння сучасними методами фінансового управління активами, капіталом, інвестиціями, грошовими потоками та фінансовими ризиками;
- набуття практичних навичок обробки фінансової та іншої управлінської інформації;
- формування управлінських вмінь і навичок в сфері залучення і використання фінансових ресурсів на основі вивчення сучасної практики фінансової діяльності.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти. Навчальна дисципліна «Фінансовий менеджмент» поглиблює та конкретизує знання студентів, здобуті в процесі вивчення дисципліни «Податковий менеджмент» (ОК 5), «Страховий менеджмент» (ОК 6), «Соціальне страхування» (ОК 9), «Банківський менеджмент» (ОК 7) з акцентом на засвоєння студентами сучасних методів управління фінансами суб'єктів господарської діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент» у студента повинні бути сформовані такі компетентності, передбачені освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування»:

ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК8. Здатність працювати в міжнародному контексті.

СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК10. Здатність використовувати фундаментальні знання з фінансів, банківської справи та страхування для прийняття управлінських рішень в аграрному секторі економіки.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент» передбачається одержання таких програмних результатів навчання (ПРН), передбачені освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування»:

ПР03. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПР04. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.

ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

ПР13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

ПР14. Використовувати фундаментальні знання з фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з управлінськими інструментами для здійснення професійної діяльності в аграрному секторі економіки.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль I.

Змістовний модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ Й МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Тема 1. Сутність, мета і функції фінансового менеджменту

Поняття фінансового менеджменту підприємств. Місце фінансового менеджменту в загальній системі управління підприємством. Основні принципи фінансового менеджменту: інтегрованість із загальною системою управління підприємством, комплексний підхід до формування управлінських рішень, забезпечення високого динамізму управління та варіативності підходів до розроблення проектів управлінських рішень, орієнтованість на стратегічні цілі розвитку підприємств тощо.

Головна мета фінансового менеджменту - забезпечення максимізації його ринкової вартості. Діяльність фінансового менеджменту підприємства спрямована на реалізацію його головних завдань: забезпечення формування достатнього обсягу фінансових ресурсів згідно із завданнями розвитку підприємства у наступному періоді; забезпечення найбільш ефективного розподілу та використання сформованого обсягу фінансових ресурсів по основних напрямках діяльності підприємства; оптимізація грошового обороту; забезпечення максимізації прибутку підприємства за передбачуваних рівнях фінансового ризику та дохідності фінансових операцій; забезпечення постійної фінансової рівноваги підприємства в процесі його розвитку; забезпечення можливостей швидкого реінвестування капіталу за зміни зовнішніх та внутрішніх умов здійснення господарської діяльності тощо. Система функцій фінансового менеджменту. Основні функції фінансового менеджменту як керуючої системи та особливої функціональної системи управління підприємством.

Тема 2. Методологічні засади систем забезпечення фінансового менеджменту

Поняття систем забезпечення фінансового менеджменту. Склад основних систем фінансового менеджменту, їх взаємозв'язок.

Система організаційного забезпечення фінансового менеджменту, її сутність та зміст. Методологічні принципи формування системи організаційного забезпечення управління фінансами суб'єктів господарювання.

Система інформаційного забезпечення фінансового менеджменту, її сутність та зміст. Методологічні принципи формування системи інформаційного забезпечення управління фінансами суб'єктів господарювання. Система основних показників інформаційного забезпечення фінансового менеджменту, що формується із зовнішніх та внутрішніх джерел.

Системи та методи фінансового аналізу, їх сутність та особливості. Основні форми фінансового аналізу залежно від цілей. Методологічні принципи та етапи здійснення фінансового аналізу. Склад систем фінансового аналізу, основаних на різних методах його проведення в підприємстві.

Системи та методи фінансового планування, їх сутність та особливості. Методологічні принципи та етапи здійснення фінансового планування. Характеристика систем перспективного, поточного та оперативного планування фінансової діяльності підприємства. Зміст основних фінансових планів підприємства - плану доходів і витрат з операційної діяльності; плану надходження і використання грошових коштів; балансового плану тощо. Система бюджетів підприємства, методи та порядок їх розроблення.

Системи внутрішнього фінансового контролю, їх сутність та особливості. Основні види внутрішнього фінансового контролю. Методологічні принципи та етапи побудови системи внутрішнього фінансового контролю. Концепція фінансового контролінгу, її зміст. Основні функції фінансового контролінгу підприємства.

Тема 3. Фінансова стратегія підприємства

Поняття фінансової стратегії підприємства. Роль фінансової стратегії у забезпеченні розвитку підприємства та реалізації його фінансової філософії. Місце фінансової стратегії в стратегічному управлінні підприємством, її зв'язок із корпоративною, іншими функціональними та бізнес-стратегіями.

Методологічні принципи розроблення фінансової стратегії підприємства згідно із сучасною парадигмою системи стратегічного управління. Домінантні сфери (напрями) загальної фінансової стратегії підприємства - стратегії: формування фінансових ресурсів; розподілу фінансових ресурсів; забезпечення фінансової безпеки; підвищення якості управління фінансовою діяльністю тощо. Основні етапи процесу розроблення і реалізації фінансової стратегії підприємства. Визначення загального періоду формування фінансової стратегії підприємства. Поняття фінансового середовища підприємства та основні завдання його дослідження. Особливості та методи проведення стратегічного аналізу зовнішнього фінансового середовища щодо непрямого та безпосереднього впливу, а також внутрішнього фінансового середовища підприємства. Комплексне оцінювання стратегічної фінансової позиції підприємства по окремих домінантних сферах його фінансового розвитку.

Формування стратегічних цілей фінансової діяльності підприємства. Врахування об'єктивних обмежень у досягненні бажаних результатів стратегічного фінансового розвитку підприємства. Ранжирування стратегічних цілей фінансової діяльності підприємства за їх пріоритетністю. Розроблення системи цільових стратегічних нормативів фінансової діяльності підприємства. Конкретизація цільових стратегічних нормативів фінансової діяльності по окремих інтервалах загального стратегічного періоду. Розроблення фінансової політики підприємства по окремих аспектах його фінансової діяльності в стратегічному періоді. Забезпечення зв'язку фінансової політики із фінансовою філософією та стратегічними цілями фінансового розвитку підприємства. Особливості формування фінансової політики на різних рівнях фінансової діяльності.

Формування портфеля можливих стратегічних альтернатив фінансового розвитку підприємства по окремих домінантних сферах (напрямах). Визначення можливого поля прийняття стратегічних фінансових рішень з урахуванням досягнутої стратегічної фінансової позиції підприємства та стратегічних цілей його фінансового розвитку. Методи оцінювання та відбору стратегічних фінансових альтернатив: аналіз сценаріїв; аналіз чутливості; метод побудови дерева рішень; метод імітаційного моделювання; метод експертних оцінок тощо.

Оцінювання розробленої фінансової стратегії за параметрами її узгодженості щодо: базової корпоративної стратегії; передбачуваних змін зовнішнього фінансового потенціалу; внутрішньої збалансованості цілей та цільових стратегічних нормативів фінансового розвитку; економічної та позаекономічної ефективності реалізації; рівня ризиків окремих стратегічних фінансових рішень тощо. Управління реалізацією фінансової стратегії підприємства - забезпечення стратегічних змін фінансової діяльності; діагностика характеру змін умов зовнішнього фінансового середовища на кожному етапі стратегічного періоду; вибір методів управління реалізацією фінансової стратегії, адекватних характеру поточних змін умов зовнішнього фінансового середовища. Побудова системи контролю реалізації фінансової стратегії підприємства. Форми та порядок коригування програми стратегічного фінансового розвитку підприємства.

Тема 4. Управління активами підприємств

Сутність та завдання управління активами підприємств. Особливості управління формуванням активів на різних етапах розвитку підприємства. Основні принципи формування операційних активів підприємства. Структурно-логічна схема процесу управління формуванням операційних активів підприємства. Методи визначення потреби в загальному обсязі операційних активів підприємства.

Основні етапи процесу управління використанням операційних активів підприємства. Система основних показників для аналізу продуктивності, оборотності та рентабельності операційних активів. Найважливіші фактори рівня ефективності використання операційних активів та методи їх дослідження. Система цільових показників ефективності використання операційних активів, порядок їх розроблення.

Сутність та головне завдання управління оборотними активами підприємства. Основні етапи процесу управління оборотними активами. Показники та методи аналізу оборотних активів підприємства, послідовність його здійснення. Політика формування оборотних активів підприємства; фактори, що обумовлюють її тип.

Управління запасами підприємства, його зміст та послідовність здійснення. Показники та методи аналізу запасів підприємства. Методи оптимізації розміру основних груп поточних запасів. Основні системи фінансового контролю за рухом запасів. Управління поточною дебіторською

заборгованістю підприємства, його зміст та послідовність здійснення.

Показники та методи аналізу поточної дебіторської заборгованості підприємства. Кредитна політика підприємства та фактори, що обумовлюють її вибір. Методи визначення загальної суми оборотного капіталу, що спрямовує дебіторську заборгованість за товарним та споживчим кредитами. Формування системи кредитних умов і процедури інкасації поточної дебіторської заборгованості. Основні системи контролю за рухом та своєчасною інкасацією поточної дебіторської заборгованості.

Управління грошовими активами підприємства, його з послідовність здійснення. Показники та методи аналізу грошових активів підприємства. Планування цільової суми залишку грошових коштів та їх еквівалентів.

Управління фінансуванням оборотних активів підприємства. Поняття чистого робочого капіталу. Показники та методи аналізу стану фінансування оборотних активів підприємства. Політика фінансування оборотних активів підприємства та фактори, що обумовлюють її вибір. Планування обсягу поточного фінансування оборотних активів з урахуванням фінансового циклу підприємства, що формується. Оптимізація структури джерел фінансування оборотних активів. Баланс формування оборотних активів, його зміст складання. Форми контролю за станом фінансування оборотних активів підприємства.

Тема 5. Управління капіталом підприємства

Сутність та задачі управління капіталом підприємств. Управління структурою капіталу на основі фінансового левериджу.

Управління формуванням власних фінансових ресурсів підприємства, його сутність, задачі та послідовність здійснення. Показники та методи аналізу формування власних фінансових ресурсів підприємства. Методи визначення загальної потреби підприємства у власних фінансових ресурсах.

Фінансовий механізм управління формуванням операційного прибутку на основі системи «Взаємозв'язок витрат, обсягу реалізації та прибутку». Управління формуванням прибутку на основі операційного левериджу.

Дивідендна політика підприємства, її сутність та типи. Фактори, що обумовлюють вибір типу дивідендної політики. Оцінювання ефективності дивідендної політики підприємства.

Амортизаційна політика підприємства, її сутність та типи. Фактори, що обумовлюють вибір типу амортизаційної політики. Оцінювання ефективності амортизаційної політики підприємства.

Управління емісією акцій, його сутність та послідовність здійснення. Методи дослідження можливостей ефективного розміщення передбачуваної емісії акцій. Визначення обсягу емісії, номіналу і видів акцій. Вибір ефективних форм андеррайтингу акцій. Система фінансового менеджменту аграрного підприємства

Управління формуванням позикових фінансових ресурсів підприємства, його сутність, завдання та послідовність здійснення. Показники та методи аналізу залучення і використання позикових коштів. Методи визначення загальної потреби підприємства у позикових коштах.

Управління залученням банківського кредиту, його зміст та порядок здійснення. Визначення цілей використання і видів банківського кредиту, що залучається. Визначення та оцінювання умов здійснення банківського кредитування за видами кредиту. «Вирівнювання» кредитних умов у процесі укладання кредитної угоди. Організація контролю за поточним обслуговуванням банківського кредиту та амортизацією суми основного боргу.

Управління фінансовим лізингом, його зміст і порядок здійснення. Фактори, що обумовлюють вибір виду фінансового лізингу. Визначення умов здійснення лізингової операції. Оцінювання ефективності лізингової операції. Організація контролю за своєчасним здійсненням лізингових платежів.

Управління облігаційною позицією, його зміст та порядок здійснення. Дослідження можливостей ефективного розміщення передбачуваної емісії облігацій підприємства. Визначення обсягу та умов емісії облігацій. Вибір ефективних форм андеррайтингу облігацій. Порядок формування фонду обслуговування і погашення облігацій.

Управління залученням товарного кредиту, його зміст і порядок здійснення. Фактори, що обумовлюють вибір виду товарного кредиту. Визначення середнього періоду використання товарного кредиту.

Оптимізація умов залучення товарного кредиту. Забезпечення своєчасних розрахунків по

товарному кредиту.

Загальні проблеми фінансування аграрних підприємств. Роль і функції фінансового менеджменту на аграрному підприємстві. Інвестиційна діяльність на підприємстві. Інвестиційне планування. Види кредитів та джерела кредитування. Основні податки і збори, які сплачуються сільськогосподарськими товаровиробниками. Заходи органів державного управління та місцевого самоврядування щодо покращення фінансово-економічного стану агропромислових підприємств. Специфіка управління грошовими потоками. Шляхи реформування управління фінансами аграрних підприємств України. Вимоги до позичальника та кредитної заяви.

Змістовний модуль 2. СТРАТЕГІЧНІ І ТАКТИЧНІ ЦІЛІ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Тема 6. Основи управління інвестиціями підприємств

Економічна сутність та класифікація інвестицій підприємства. Сутність та завдання управління інвестиціями підприємства. Показники та методи аналізу інвестиційної діяльності підприємства. Інвестиційна політика підприємства, її сутність та типи.

Управління реальними інвестиціями підприємства, основні форми його здійснення. Види реальних інвестиційних проектів та вимоги до їх розроблення. Визначення вартості інвестиційного проекту. Показники і методи оцінювання ефективності інвестиційних проектів. Формування програми реальних інвестицій підприємства.

Управління фінансовими інвестиціями підприємства, основні форми його здійснення. Види основних фінансових інструментів інвестування та характеристика їх інвестиційних якостей. Моделі оцінювання вартості окремих фінансових інструментів інвестування. Поняття портфеля фінансових інвестицій та класифікація його видів. Формування портфеля фінансових інвестицій підприємства на основі сучасної портфельної теорії.

Тема 7. Управління грошовими потоками підприємства

Сутність та завдання управління грошовими потоками підприємства. Методи ідентифікації обсягу та складу грошових потоків підприємства з операційної, інвестиційної та фінансової діяльності суб'єкта господарювання. Показники і методи аналізу грошових потоків підприємства. Політика управління грошовими потоками, її сутність та типи.

Поняття оптимізації грошових потоків підприємства. Основні напрями оптимізації грошових потоків - збалансування обсягів, синхронізація окремих видів у часі. Характеристика дефіцитного та надлишкового грошових потоків підприємства.

Планування обсягів та структури грошових потоків підприємства, його види. Методи планування надходження та витрат грошових коштів по окремих напрямках операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємств у процесі розроблення плану надходження і витрачання грошових коштів. Система платіжних календарів підприємства, порядок їх розроблення та використання.

Тема 8. Управління фінансовими ризиками підприємства

Економічна сутність та класифікація фінансових ризиків підприємств. Завдання управління фінансовими ризиками. Політика управління фінансовими ризиками, її зміст та порядок розроблення.

Ідентифікація окремих видів фінансових ризиків підприємства. Формування загального портфеля ідентифікованих систематичних та несистематичних ризиків підприємства.

Первісне оцінювання рівня фінансових ризиків. Методи оцінювання рівня вірогідності настання ризикової події та умови їх застосування. Оцінювання розміру можливих фінансових втрат при настанні ризикової події. Групування фінансових операцій підприємства за зонами ризику, за критерієм можливих фінансових втрат. Оцінка можливостей зниження попередньо визначеного рівня фінансових ризиків.

Обґрунтування управлінських рішень в умовах ризику й невизначеності. Характеристика «умов ризику» і «умов невизначеності». «Матриця рішень» та порядок її формування. Методи

прийняття управлінських рішень в умовах ризику на основі «функції корисності Неймана-Монгерштерна». Методи прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності за критеріями Вальда, Гурвіца, Сєвіджа.

Внутрішні механізми нейтралізації фінансових ризиків, можливості та умови їх застосування. Методи запобігання ризикам, критерії їх вибору. Методи лімітування концентрації ризику в фінансовій діяльності підприємств та об'єднань; система фінансових нормативів, що забезпечує лімітування ризику.

Методи хеджування як засоби мінімізації ризику при проведенні операцій із реальними активами, фінансовими інструментами інвестування та валютними коштами. Диверсифікація напрямів фінансової діяльності, форм фінансових операцій та видів фінансових інструментів як ефективний механізм зниження загального рівня ризиків.

Розподіл ризику серед партнерів по фінансових операціях. Внутрішнє страхування фінансових ризиків у межах підприємства шляхом резервування фінансових ресурсів на випадок ризикових подій.

Зовнішнє страхування фінансових ризиків, його види та форми. Критерії передачі фінансових ризиків під зовнішній страховий захист. Основні умови страхування фінансових ризиків та їх відображення у договорі страхування. Оцінювання ефективності зовнішнього страхування фінансових ризиків підприємства.

Тема 9. Основи антикризового фінансового управління підприємствами

Економічна сутність та класифікація фінансових криз підприємств та об'єднань. Сутність та завдання антикризового фінансового управління підприємством. Принципи антикризового фінансового управління підприємством. Основні етапи процесу антикризового фінансового управління підприємством.

Діагностика фінансової кризи підприємства, її сутність та завдання. Система методів та показників експрес-діагностики фінансової кризи. Система фундаментальної діагностики фінансової кризи. Основні зовнішні та внутрішні фактори, що обумовлюють виникнення фінансової кризи підприємства та генерують загрозу її подальшого поглиблення. Ідентифікація параметрів фінансової кризи при її настанні.

Система внутрішніх механізмів фінансової стабілізації підприємства. Оперативний механізм фінансової стабілізації, спрямований на усунення неплатоспроможності, його методи та інструменти. Тактичний механізм фінансової стабілізації щодо відновлення фінансової стійкості, його методи та інструменти. Стратегічний механізм фінансової стабілізації щодо забезпечення фінансової рівноваги у довгостроковому періоді, його методи та інструменти.

Система зовнішніх механізмів фінансової стабілізації підприємства. Реструктуризація заборгованості підприємства, її основні форми та умови здійснення. Реорганізація підприємств, її основні форми та фінансові умови здійснення.

Тема 10. Міжнародний фінансовий менеджмент

Сутність та особливості фінансового менеджменту у міжнародному бізнесі. Основні напрями фінансового менеджменту в ТНК. Нетрадиційні методи фінансування.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
МОДУЛЬ I												
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ Й МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ												
Тема 1. Сутність, мета і функції фінансового менеджменту	10	2	4			4	10	2	2			6
Тема 2. Методологічні засади систем забезпечення фінансового менеджменту	10	2	4			4	10					10
Тема 3. Фінансова стратегія підприємства (гостьовий лектор)	10	2	4			4	10					10
Тема 4. Управління активами підприємств	10	4	4			2	10					10
Тема 5. Управління капіталом підприємств	10	4	4			2	10					10
Разом за змістовим модулем 1	50	14	20			16	50	2	2			46
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. ОБСЛУГОВУВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ІНШІ ПОСЛУГИ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ												
Тема 6. Основи управління інвестиціями підприємств	28	4	4			20	28	2	1			25
Тема 7. Управління грошовими потоками підприємства	28	4	6			18	28	1				27
Тема 8. Управління фінансовими ризиками підприємства	26	4	4			18	26	1				25
Тема 9. Основи антикризового фінансового управління підприємствами	24	2	4			18	24	1	1			22
Тема 10. Міжнародний фінансовий менеджмент	24	2	4			18	24	1				23
Разом за змістовим модулем 2	130	16	22			92	130	6	2			122
Всього по модулю 1	180	30	42			78	180	8	4			138
МОДУЛЬ II												
ІНДЗ (курсова робота)	30					30	30					30
Всього по модулю 2	30					30	30					30
Усього годин	180	30	42	-	30	78	180	8	4	-	30	138

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ Й МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ			
1	Тема 1. Сутність, мета і функції фінансового менеджменту 1.1. Сутність фінансового менеджменту. 1.2. Мета та завдання фінансового менеджменту. 1.3. Функції та механізм фінансового менеджменту.	4	2
2	Тема 2. Методологічні засади систем забезпечення фінансового менеджменту 2.1. Система організаційного забезпечення фінансового менеджменту 2.2. Система інформаційного забезпечення фінансового менеджменту 2.3. Системи і методи внутрішнього фінансового контролю	4	
3	Тема 3. Фінансова стратегія підприємства 3.1. Поняття фінансової стратегії підприємства та її роль у забезпеченні розвитку підприємства 3.2. Основні етапи процесу розроблення і реалізації фінансової стратегії підприємства 3.3. Стратегія та політика фінансового менеджменту 3.4. Методи оцінювання та відбору стратегічних фінансових альтернатив.	4	
4	Тема 4. Управління активами підприємства 4.1. Склад і структура активів підприємства, оцінка активів 4.2. Зміст і задачі управління оборотними активами 4.3. Управління поточними фінансовими потребами підприємства 4.4. Стратегія фінансування поточних активів 4.5. Управління дебіторською заборгованістю 4.6. Управління виробничими запасами та запасами готової продукції 4.7. Управління грошовими коштами 4.8. Управління необоротними активами	4	
5	Тема 5. Управління капіталом підприємства 5.1. Сутність капіталу підприємства та принципи його формування 5.2. Вартість капіталу та принципи її оцінки 5.3. Механізм фінансового левериджу 5.4. Управління власним капіталом 5.5. Управління позиковим капіталом 5.6. Оптимізація структури капіталу 5.7. Система фінансового менеджменту аграрного підприємства	4	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 СТРАТЕГІЧНІ І ТАКТИЧНІ ЦІЛІ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ			
6	Тема 6. Основи управління інвестиціями 6.1. Сутність і форми інвестицій 6.2. Класифікація інвестицій підприємств 6.3. Управління капітальними інвестиціями 6.4. Оцінка ефективності інвестиційних проектів 6.5. Управління джерелами фінансування капітальних інвестицій 6.6. Управління фінансовими інвестиціями 6.7. Методи оцінки ефективності фінансових інвестицій 6.8. Управління формуванням портфеля фінансових інвестицій	4	1

7	Тема 7 Управління грошовими потоками підприємства 7.1. Інформаційно-методологічне забезпечення управління грошовими потоками 7.2. Прогнозування та планування грошових потоків підприємства як основа моделі управління грошовими потоками. 7.3. Методи обліку та аналізу грошових потоків підприємства 7.4. Методи оптимізації та оцінка ефективності управління грошовими потоками підприємства	6	
8	Тема 8 Управління фінансовими ризиками підприємства 8.1. Ризики у фінансово-господарській діяльності підприємств 8.2. Основи формування моделі управління фінансовими ризиками підприємств 8.3. Основні методи нейтралізації фінансових ризиків у підприємницькій діяльності суб'єкта господарювання	4	
9	Тема 9 Основи антикризового фінансового управління 9.1. Сутність та основні завдання антикризового фінансового управління підприємством 9.2. Система раннього попередження та реагування 9.3. Прогнозування банкрутства підприємства 9.4. Управління фінансовою санацією підприємства 9.5. Фінансова санація в ході провадження справи про банкрутство 9.6. Реструктуризація підприємства в системі антикризового фінансового управління 9.7. Механізм державного регулювання відновлення платоспроможності (банкрутства) підприємств.	4	1
10	Тема 10. Міжнародний фінансовий менеджмент 10.1. Сутність та особливості фінансового менеджменту у міжнародному бізнесі 10.2. Основні напрями фінансового менеджменту в ТНК 10.3. Нетрадиційні методи фінансування	4	
	Разом	42	4

6. Самостійна робота*

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом і виконується в поза аудиторний час, передбачений тематичним планом навчальної дисципліни.

Під час вивчення навчальної дисципліни студенти повинні навчитися самостійно мислити, поглиблювати засвоєні теоретичні знання, опанувати практичні навички прийняття управлінських рішень. Відповіді на питання повинні бути законспектовані, їхнє викладення має бути стислим і чітким, обов'язковими є посилання на використані джерела.

Форма контролю самостійної роботи – перевірка конспекту або обговорення на семінарському занятті. Питання на самостійну роботу виносяться на поточний, модульний і підсумковий семестровий контроль.

З метою самостійного визначення рівня засвоєння теоретичного матеріалу студентам пропонуються питання для самоконтролю набутих знань.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ Й МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ			
1	Тема 1. Сутність, мета і функції фінансового менеджменту	4	6
2	Тема 2. Методологічні засади систем забезпечення фінансового менеджменту	4	10
3.	Тема 3. Фінансова стратегія підприємства	4	10
4.	Тема 4. Управління активами підприємств	2	10
5.	Тема 5. Управління капіталом підприємств	2	10
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. ОБСЛУГОВУВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ІНШІ ПОСЛУГИ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ			
6.	Тема 6. Основи управління інвестиціями підприємств	20	25
7.	Тема 7. Управління грошовими потоками підприємства	18	27
8.	Тема 8. Управління фінансовими ризиками підприємства	18	25
9.	Тема 9. Основи антикризового фінансового управління підприємствами	18	22
10	Тема 10. Міжнародний фінансовий менеджмент	18	23
	Разом	78	138

**студенти заочної форми навчання окрім перерахованих за темами питань для самостійної роботи розглядають і лекційні питання, що розглядаються лише студентами денної форми навчання.*

7. Індивідуальні завдання

Курсова робота - це дослідницько-реферативна робота, яка дозволяє студентіві набути практичних навичок наукової праці (пошук джерел і робота з ними, реферування наукової літератури, порівняння кількох поглядів на одну проблему, якісна компіляція), виявити рівень знань з певної спеціалізації, продемонструвати вміння самостійно мислити, робити узагальнення та висновки. Згідно з Положенням про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах України, курсова робота виконується з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, набутих студентами за час їхнього навчання, їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання. Курсова робота повинна бути логічно побудованою й мати характер цілісного й завершеного самостійного дослідження. Традиційно курсова робота має описово- розрахунковий характер і складається зі вступу, основної частини, висновків. Під час написання курсової роботи студентіві необхідно:

- продемонструвати глибоке розуміння теоретичних і організаційних основ фінансового менеджменту;
- вміння працювати з аналітичними даними, формувати бази даних, до яких можна застосувати типові технології і алгоритми фінансових розрахунків щодо окремих аспектів формування і розподілу фінансових ресурсів;
- застосувати системи і методи фінансового менеджменту в процесі дослідження фінансового стану підприємств;
- аналізувати практику прийняття управлінських рішень щодо управління активами, капіталом, прибутком та інвестиціями діючих підприємств.

Обов'язком студента є дотримання встановлених вимог та регламенту виконання курсової

роботи представлених у методичці. Мета виконання курсової роботи з дисципліни «Фінансовий менеджмент» - закріплення і поглиблення теоретичних знань, здобутих при вивченні курсу, освоєння методів виконання широкого кола економічних розрахунків і аналітичного обґрунтування одержаних результатів, формування вміння застосовувати їх у практичному вирішенні питань управління підприємством. Точність формулювання мети курсової роботи впливає на обґрунтування її основних завдань, організацію виконання та стиль викладання основних положень. Правильне визначення мети роботи надасть можливість студенту виокремити в ній основний напрям дослідження, упорядкувати пошук і аналіз матеріалу, підвищити якість роботи, уникнути загальних міркувань.

Перед поданням на курсової роботи на перевірку, здобувачі вищої освіти мають обов'язково самостійно перевірити свою курсову роботу на академічний плагіат за допомогою однієї з комп'ютерних програм, зокрема, які знаходяться у відкритому доступі у мережі Інтернет (<https://advego.com/plagiat.us/>) та отримати за результатами перевірки висновок, який за має бути переданий керівнику курсової роботи разом із остаточним варіантом роботи. Керівник курсової роботи у разі виникнення сумнівів щодо оригінальності тексту може подати її на перевірку програмою unicheck.com/uk-ua у відділ моніторингу якості освіти Уманського НУС.

8. Методи навчання

Протягом вивчення дисципліни передбачено використання таких методів навчання за джерелом знань:

– словесні: розповідь та пояснення під час проведення лекційних занять; бесіда, інструкції та пояснення – на практичних заняттях;

– наочні: ілюстрування та демонстрування практичних прикладів, рисунків, формул з використанням технічних засобів навчання під час викладу навчального матеріалу на лекційних та практичних заняттях;

– практичні методи: виконання студентами індивідуальних практичних завдань;

– евристичні (пошукові): під час виконання студентами індивідуальних науково-дослідних завдань;

- самонавчання на основі конспектів, посібників та іншої рекомендованої літератури, навчальних мультимедійних матеріалів, через електронне модульне середовище навчального процесу Moodle. Матеріали курсу «Фінансовий менеджмент» розміщені на платформі Moodle <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=157>. В разі запровадження карантинних обмежень проводяться відеоконференції в форматі лекцій або семінарів. Зв'язок студентів з викладачем забезпечують різноманітні сучасні платформи, такі як: Zoom, Google Meet, Moodle.

9. Методи контролю

Для забезпечення перевірки засвоєних студентами знань. Сформованих умінь і навичок передбачено застосування таких методів контролю:

– усного контролю – при проведенні опитувань студентів під час практичних занять, здачі індивідуальних практичних завдань, та захисті контрольних робіт студентами заочної форми навчання;

– письмово контролю – при написанні комплексних поточних контрольних робіт (ПМК);

– тестового контролю – при виявленні навчальної успішності;

– практичного контролю – при перевірці та встановленні правильності виконання студентами індивідуальних практичних завдань;

– самоконтролю – при регулюванні студентами своєї навчальної діяльності за допомогою ведення студентами індивідуального обліку накопичених балів за рейтинговою оцінкою виконаної ними роботи та порівняння з нормативними значеннями.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Денна форма навчання (поточний контроль)

Максимальна сума балів поточного контролю – 70.

Об'єктами поточного контролю знань студентів є систематичність та активність роботи на семінарських та практичних заняттях та виконання реферату. При цьому оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські заняття, правильність виконання практичних завдань; результати бліц-опитування; результати модульного контролю знань.

При контролі систематичності та активності роботи на семінарських та практичних заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські та практичні заняття, правильність виконання практичного завдання.

Бали за самостійну роботу враховують: виконання дослідницьких і творчих завдань індивідуально й колективно, опрацювання навчально-методичних і довідкових джерел.

9.1. Розподіл балів при рейтинговій системі оцінювання з навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент» для денної форми навчання

Поточний (модульний) контроль*										Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					30	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7		

Система оцінювання роботи на практичних заняттях:

а) відповідь з питань семінарів / виконання практичних завдань – 0-5 бали.

б) виконання самостійної роботи – 0-2 бал.

Модульний контроль проводиться у вигляді вирішення тестових завдань в системі дистанційної освіти Moodle.

Заочна форма навчання (поточний контроль)

Максимальна сума балів поточного контролю – 70, які розподіляються наступним чином:

- активність роботи протягом семестру не може перевищувати 5 бали;
- виконання модульних завдань – не більше 2 бали;
- виконання і захист контрольної роботи – не більше 30 балів.

9.2. Розподіл балів при рейтинговій системі оцінювання з навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент» для заочної форми навчання

Поточний (модульний) контроль*											Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2						30	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	МК		
5	5	5	5	5	5	-	-	5	-	20		
Контрольна робота - 30												

Об'єктами поточного контролю знань студентів є:

1. Систематичність та активність роботи на аудиторних заняттях;
2. Виконання модульних завдань.

При цьому оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на семінарські заняття, правильність виконання практичних завдань; результати бліц-опитування.

Система оцінювання роботи на семінарських і практичних заняттях:

а) відповідь з питань семінарів / виконання практичних завдань – від 0-5.

б) виконання самостійної (контрольної) роботи – 0-30 балів. Згідно з регламентом студент зобов'язаний подати його викладачеві дисципліни на перевірку до певної дати для отримання від нього рецензії з оцінкою дослідження. У разі недотримання студентом календарного графіка виконання роботи, студент не допускається до її захисту, а відповідно, до підсумкового контролю з дисципліни. Таким чином, якість виконання даного індивідуального науково-дослідного завдання оцінюється в діапазоні від 0 до 20 балів, а результати його захисту оцінюються в діапазоні від 0 до 10 балів.

Модульний контроль проводиться у вигляді вирішення тестових завдань в системі дистанційної освіти Moodle.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні та захисті контрольної роботи

	1. Текст контрольної роботи	20 балів
1.1	Відповідність логічної побудови роботи назві теми, а також поставленим цілям і завданням, пропорційність структури роботи	5
1.2	Правильність оформлення роботи (нумерація сторінок, оформлення титульного аркуша, дотримання вимог до розміру полів, шрифту, міжрядкового інтервалу та інше), відсутність редакційних помилок	
1.3	Повнота і відповідність висновків змісту роботи	
1.4	Якість і глибина теоретико-методологічного аналізу проблеми. Наявність та якість критичного огляду літературних джерел. Самостійність суджень і викладу матеріалу (наявність формулювання власної думки студента – автора)	15 балів
	2. Захист контрольної роботи	10 балів
2.1	Вміння стисло (в межах регламенту), послідовно й чітко викласти сутність і результати дослідження.	5
2.2	Повнота і ґрунтовність відповідей на запитання викладачів, здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди	5

Підсумковий контроль

Підсумковий контроль з дисципліни «Фінансовий менеджмент» здійснюється у формі іспиту.

Він має два варіанта:

А. Екзаменаційний білет складається із 3 питань, кожне з яких оцінюється за шкалою від 0 до 10 балів :

Б. Тестові завдання. Включає 30 тестових завдань. Максимальна сума балів 30, що розподіляються пропорційно кількості правильних відповідей.

Виконання студентами екзаменаційного завдання повинно носити виключно самостійний характер. Тому, за використання заборонених джерел (шпаргалок, засобів зв'язку та ін.) чи підказок студент знімається з іспиту й одержує нульову оцінку.

Визначені таким чином оцінки разом з результатами контролю вносяться викладачем в залікову відомість та залікову книжку студента.

Загальна (сумарна) кількість балів з навчальної дисципліни є основою для прийняття рішення щодо отримання здобувачем оцінки з дисципліни:

Виконання та захист ІНДЗ

ІНДЗ (курсова робота) оцінюється за 100 бальною шкалою.

Згідно з регламентом студент зобов'язаний подати його викладачеві дисципліни на перевірку до певної дати для отримання від нього рецензії з оцінкою дослідження. У разі недотримання студентом календарного графіка виконання курсової роботи, студент не допускається до її захисту, а відповідно, до підсумкового контролю з дисципліни.

Таким чином, якість виконання даного індивідуального науково-дослідного завдання оцінюється в діапазоні від 0 до 70 балів, а результати його захисту оцінюються в діапазоні від 0 до 30 балів.

Критерії оцінювання знань студентів при виконанні та захисті курсової роботи

	1. Текст курсової роботи	70 балів
1.1	Загальні вимоги до тексту роботи: Таким чином, якість виконання даного індивідуального науково-дослідного завдання оцінюється в діапазоні від 0 до 70 балів, а результати його захисту оцінюються в діапазоні від 0 до 30 балів.	25 балів
1.1.1	Наявність та чіткість формування мети і завдання дослідження	3
1.1.2	Відповідність логічної побудови роботи назві теми, а також поставленим цілям і завданням, пропорційність структури роботи	3
1.1.3	Правильність оформлення списку літератури (порядок розміщення, повнота, сучасність, відсутність помилок)	2
1.1.4	Наявність, якість ілюстративних матеріалів (рисуноків, схем, діаграм, графіків, таблиць) у тексті роботи та відповідність їх оформлення встановленим критеріям (вимогам)	3
1.1.5	Правильність оформлення роботи (нумерація сторінок, оформлення титульного аркуша, дотримання вимог до розміру полів, шрифту, міжрядкового інтервалу та інше), відсутність редакційних помилок	4
1.1.6	Повнота і відповідність висновків змісту роботи	10
1.2	Вимоги до змісту курсової роботи:	45 балів
1.2.1	Якість і глибина теоретико-методологічного аналізу проблеми. Наявність та якість критичного огляду літературних джерел. Наявність наукової полеміки. Етика цитування (наявність посилань на літературні джерела). Самостійність суджень і викладу матеріалу (наявність формулювання власної думки студента – автора)	15 балів
1.2.2	Наявність, системність і глибина особистого аналізу сучасних фактичних матеріалів організації, наявність і переконливість узагальнень і висновків з аналізу, виявлення проблем і недоліків у діяльності організації	15 балів
1.2.3	Наявність та логічний зв'язок заходів, що пропонуються для вирішення проблеми, з проведеним у роботі аналізом фактичних матеріалів, їх актуальність та реальність. Розробка альтернативних варіантів рекомендацій, обґрунтування та розрахунок ефективності запропонованих рішень, наявність розрахунків на ЕОМ. Наявність аналізу зарубіжного досвіду та його використання при розробці пропозицій.	15 балів
	2. Захист курсової роботи	30 балів
2.1	Володіння культурою презентації (вільне володіння текстом доповіді, наявність в структурі доповіді всіх належних елементів: вітання, представлення, обґрунтування актуальності, мети, завдань курсової роботи, викладення особисто розроблених теоретичних, проблемних, аналітичних та рекомендаційних аспектів роботи, посилання на	5

	роздавальний матеріал).	
2.2	Вміння стисло (в межах регламенту), послідовно й чітко викласти сутність і результати дослідження.	5
2.3	Повнота і ґрунтовність відповідей на запитання викладачів, на зауваження і пропозиції, що містяться у рецензії на курсову роботу, здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди.	10
2.4	Наявність і якість роздавального матеріалу для захисту роботи (наявність матеріалів, що відображають теорію, аналіз і пропозиції; ілюстративний матеріал повинен мати аналітичний характер; чітке, грамотне без будь-яких помилок оформлення; зв'язок доповіді з кожним листком роздавального матеріалу).	10

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

1. Непочатенко О.О., Пташник С.А. Методичні вказівки та завдання для практичних занять студентів другого рівня вищої освіти (магістерський) зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» денної та заочної форми навчання з навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент». Умань: ВПЦ «Візаві», 2021. 76 с.

2. Непочатенко О.О., Пташник С.А. Методичні матеріали та вказівки для виконання самостійної та контрольної роботи з дисципліни «Фінансовий менеджмент» студентів другого рівня вищої освіти (магістерський) зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» денної та заочної форми навчання. Умань: ВПЦ «Візаві», 2021. 25 с.

3. Методичні вказівки для виконання курсових робіт з дисципліни «Фінансовий менеджмент» студентами другого рівня вищої освіти (магістерський) зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» заочної форми навчання. Умань: ВПЦ «Візаві», 2021. 29 с.

4. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Фінансовий менеджмент» для студентів другого рівня вищої освіти (магістерський) зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» денної форми навчання Укладачі: к.е.н., ст. викладач С.А. Пташник, д.е.н., професор О.О. Непочатенко, к.е.н., д.е.н., доцент Прокопчук О.Т., доцент К.М. Мельник. Умань. ВПЦ «Візаві». 2020. 235с.

5. Непочатенко О.О., Пташник С.А. Фінансовий менеджмент. Електронний навчальний курс для дистанційного вивчення навчальної дисципліни «Фінансовий менеджмент» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 072 фінанси, банківська справа та страхування. <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=157>.

14. Рекомендована література

Базова

1. Бланк І.О. Фінансовий менеджмент : Навчальний посібник. К.: Ельга, 2008. 724 с.
2. Кривошей В.В., Тупчий В.А., Тупчий Ю.І. Фінансовий менеджмент : навч. посібник. Х. : ХЖУХТ, 2007. 221 с.
3. Кузьменко Л.В., Кузьмін В.В., Шаповалова В. М. Фінансовий менеджмент : Навч. посіб. Херсон: Олді-шіюс, 2009. 256 с.
4. Ставерська Т.О., Андрющенко І.С. Фінансове планування та прогнозування в підприємствах і фінансових установах : навч. посібник Х. : Видавець Іванченко І.С., 2013. 146 с.
7. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник / за заг. ред. В.М. Бороноса. Суми: Вид-во СумДУ, 2012. 539 с. URL: <http://fin.fem.sumdu.edu.ua/uk/finman2012.html>.
8. Фінансовий менеджмент : підручник / В.П. Мартиненко, Н.І. Климаш, К.В. Багацька, І.В. Дем'яненко, [та ін.] за аг. ред.. Т.А. Говорушко. Львів, «Магнолія 2006», 2014. 344 с.

Допоміжна

1. Ганечко, Г.В. Ситник, В.С. Андрієць та ін. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 244 с
2. Омельченко Л. С. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. Маріуполь : ПДТУ, 2016. 235 с.
3. Давиденко Н.М. Фінансовий менеджмент : підручник. Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. К. : Задруга, 2012. 515 с.
4. Євтух О.Т. Фінансовий менеджмент для магістрів і не тільки: навч. посібник. К.: Центр навч. літ-ри, 2011. 408 с.
5. Єрмошенко М.М. Фінансовий менеджмент: підручник К.: ВНЗ «Національна академія управління», 2011. 506 с.
6. Крамаренко, Г.О. Фінансовий менеджмент [Текст]: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Дніпропетр. ун-т економіки та права. - 2-ге вид. - Київ: Центр учбової літератури, 2009. 520 с.
7. Кузнецова С.А. Фінансовий менеджмент у схемах і таблицях: навч. посібник. Дніпропетр. ун-т ім. А. Нобеля. – Дніпропетровськ : Дніпропетр. ун-т ім. А. Нобеля, 2011. 178 с.
8. Лисенко Н.О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник / Н.О.Лисенко, Н.Ю. Мельничук ; Європ. ун-т, Уман. філ. Умань, 2012. 233 с.
9. Момот Т.В. Фінансовий менеджмент: Навч. Посібник. К.: Центр навч. літ-ри, 2011. 712 с.
10. Партин Г.О., Селюченко Н.Є. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник. Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2011. 348 с.
11. Управління фінансами суб'єктів господарювання: Практикум: навч. посібник К.: Знання, 2014. 324 с.
12. Фінансовий менеджмент: навч. Посібник. Д. І. Дема, Л. М. Дорохова, О.М. Віленчук [та ін.]. Житомир: ЖНАЕУ, 2014. 478 с.
13. Фінансовий менеджмент: підручник. В.П. Мартиненко, Н.І. Климаш, К.В. Багацька, І.В. Дем'яненко, [та ін.] за заг. ред. Т.А. Говорушко. Львів: «Магнолія 2006», 2014. 344 с.
14. Непочатенко О.О., Мальований М.І., Бечко П.К., Лиса Н.В., Барабаш Л.В., Власюк С.А., Бондаренко Н.В. Податковий менеджмент: підручник. Вид. 2-е, перероб. і доповн. Умань: ВПЦ «Візаві», 2019. 370с.
15. Непочатенко О.О., Бечко П.К., Барабаш Л.В. Роль корпоративного податкового планування у діяльності суб'єктів господарювання. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва/ Редкол.: О.О. Непочатенко (відп.ред.) та ін. Умань: Видавець «Сочинський М.М.», 2019. Вип. 94. Ч. 2: Економічні науки. С. 95-108.
16. Непочатенко О.О., Мельник К.М., Пташник С.А. Оцінка перспектив конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств. Економіка АПК. 2019. № 5. С.43 – 51. (включено до міжнародних наукометричних баз і каталогів наукових видань: РІНЦ; EBSCO Publishing, Inc.; Ulrich's Periodicals Directory USA; Index Copernicus)
16. Бечко П.К., Непочатенко О.А., Бечко В.П., Пташник С.А., Кобилянський М. Стратегічне планування як один із регуляторних механізмів розвитку підприємницької діяльності аграрної сфери економіки. Збірник наукових праць УНУС. Умань: ВПЦ «Візаві», 2020. Вип. 97 Ч 2 : Економічні науки. 227-234 с.
17. Непочатенко О.О., Пташник С.А. Економічна оцінка ресурсного потенціалу сільськогосподарських підприємств регіону дослідження. Науковий вісник Чернівецького університету: Економіка: зб. наук. пр. Вип. 773 – 774. Черн. нац. ун-т. ім. Юрія Федьковича. Чернівці, 2016. 118-125с.
18. Непочатенко О.О., Пташник С.А. Конкурентне середовище та напрямки економічного розвитку сільськогосподарських підприємств. Наукові записки Національного

університету «Острозька академія» . Серія «Економіка» : науковий журнал. Острог: Вид-во НУ«ОА», травень 2016. №1(29). С. 48-54

19. Непочатенко О.О., Пташник С.А., Мельник К.М. Теоретичні аспекти економічної сутності конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств. Економіка АПК. 2016. № 12.

20. Непочатенко О.О., Пташник С.А., Непочатенко В.О. Аналіз конкурентного середовища сільськогосподарських підприємств. Економіка АПК, 2016. №5. С.43-51.

21. Непочатенко О.О., Пташник С.А. Інвестиційно-інноваційне забезпечення підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»: науковий журнал. Острог: Вид-во НУ«ОА», 2016. №3(31). С. 42-47.

22. Непочатенко О. О., Кіфоренко О. В. Використання системи НАССР – умова забезпечення виробництва конкурентоспроможної продукції. Науково – методологічні засади соціально – економічного розвитку аграрної сфери економіки України в умовах євро інтеграційних процесів: кол. моногр. під ред. д.е.н., професора Ю.О.Нестерчук. Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2016. 292 с. С. 74 – 81.

23. Непочатенко О.О, Бондаренко Н. В., Непочатенко О.А. Фінанси підприємств у схемах і таблицях Умань: Видавець Уманський НУС: Редакційно-видавничий відділ, 2015. 388 с.

24. Непочатенко О. О., Пташник С. А. Фінансовий менеджмент як необхідна складова ефективної системи управління підприємством. Ефективна економіка. 2021. № 8. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9168> (дата звернення: 06.09.2021). DOI: 10.32702/2307-2105-2021.8.11

25. Brigham E., Houston J. Fundamentals of Financial Management. South-Western Cenagee Learning. 2009 С. 800.

15. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL: www.minfin.gov.ua

2. Офіційний сайт Національного банку України URL: www.bank.gov.ua

3. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.portal.rada.gov.ua>

4. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <http://www.me.gov.ua>.

5. Офіційний сайт Кабінету міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>

6. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

7. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р № 463-IV URL: www.zakon0.rada.gov.ua.

8. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка URL: <http://lib-gw.univ.kiev.ua>.

9. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua.24>

10. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" від 07.02.2013 р. № 73 URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

16. ЗМІНИ У РОБОЧІЙ ПРОГРАМІ НА 2021-2022 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Зміни, внесені до робочої програми на 2021-2022 навчальний рік, охоплюють:

1.Внесення відповідних коригувань в розподіл балів, що їх отримують студенти в процесі вивчення дисципліни;

3. Уточнення кількості аудиторних годин, передбачених для проведення самостійної роботи, в бік їх зменшення у зв'язку зі змінами, внесеними до навчального плану;

4. Оновлення переліку рекомендованої літератури.